

ХАРАКТЕРИСТИКА НА „СПЕЦИАЛИСТА ЗА РАБОТА С УЧАЩИ С ПСИХИЧНИ НАРУШЕНИЯ“

Съфинансиран от програма
„Еразъм+“
на Европейския съюз

Подкрепата на Европейската комисия за изготвянето на настоящата публикация не представлява одобрение на съдържанието, което отразява гледните точки само на авторите и не може да се търси отговорност от Комисията за всяка употреба, която може да бъде използвана за информацията, съдържаща се в нея.

Проект на :

Малко информация за *Psych Up Referent* в България

Национална адаптация на функционалния профил за рефериране на уврежданията от психологически характер

в България е разработена въз основа на рамката на държавните образователни стандарти по професии и специалности в професионалното образование и обучение, която е публикувана в националния класификатор, достъпен чрез: <https://www.navet.government.bg/bg/aktualen-spisak-na-profesiite-za-poo/> съгласно чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение (утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД 09-413 / 12.05.2003 г., посл. изм. Заповед № РД 09-1851 от 27.03.2017 г.), в който са посочени и изискванията за входящото минимално образователно равнище на кандидатите.

Функционалният профил е приет към резултатите от обучението и държавното образователно на следните професии:

- Код 762010 Посредник на трудовата борса
 - Код 7620102 Консултант по подкрепена заетост
- Код 7620201 Социален работник с деца и семейства в риск
 - Код 7620202 Социален работник с деца и възрастни с увреждания и хронични заболявания
- Код 762020 Сътрудник социални дейности
 - Код 7620301 Помощник-възпитател
- Код 762040 Социален асистент
 - Код 7620401 Помощ за деца
 - Код 7620402 Помощ за възрастни

Всички горепосочени професии са свързани с ниво 4 на ЕКР и ниво 3 на НКР на професионална квалификация.

При изпълнение на задълженията си горепосочените специалисти трябва да спазват етични стандарти и принципи в общуването си с ученици с психологически нарушения или увреждания. Той/тя трябва да се съобразява с поведението и езика, който използва, за да предостави необходимата информация на ученика по подходящ и разбираем начин, особено в случаите, когато са налице условия или обстоятелства, които правят общуването е трудно.

Задължително е да притежава и да усъвършенства уменията си за ефективно общуване и социалните си компетенции, както и да проявява разбиране и уважение към етническите, религиозните, половите, физическите или други различия на ученика.

В своята дейност те трябва да използват личностно-ориентирания подход (информиран избор на учениците трябва да бъде разработен). Те трябва да създадат мрежа от контакти с представители на медицинските, социалните и други органи, за да създадат и поддържат мултидисциплинарен екип, който може да помогне на ученика да избегне евентуално отпадане от образователната система, както и да допринесе за по-доброто сътрудничество с родителите и членовете на семейството.

Възможности за професионална реализация съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД-2011), утвърдена със Заповед № РД 01-931 / 27.12.2010 г. на министъра на труда и социалната политика, изм. и доп. със Заповеди № РД 01-204 от 28.02.2011 г., РД 01-426 от 30. 05.2011 г., РД 01-529 от 30.06.2011 г., РД 01-533 от 30.06.2011 г., РД 01- 952 от 29.12.2011 г., РД01-586 от 06.07.2012 г., РД01-1002 от 19.12.2012 г., РД 01-979 от 21. 12.2013 г., РД 01-933 от 19.12.2014 г., РД 01-1027 от 22.12.2015 г., РД 01-0245 от 27.04.2016 г., РД 01-489 от 28.07.2016 г. и РД 01 - 919 от 28.12.2016 г.

Лицата, които са придобили трета степен на професионална квалификация, могат да притежават длъжности от единична група 3333 "Трудови посредници": 3333-3001 Посредник, информиране и наемане на работа, 3333-3005 Консултант, подкрепена заетост, както и други длъжности, включени в актуализацията на НКПД.

КЛЮЧОВА ДЕЙНОСТ 1. ИЗГРАЖДАНЕ НА ПАРТНЬОРСКА МРЕЖА НА ТЕРИТОРИАЛНО НИВО	КОМПЕТЕНЦИИ	УМЕНИЯ		ПОВЕДЕНЧЕСКИ УМЕНИЯ
		ЗНАЕ КАК	ПОВЕДЕНЧЕСКИ УМЕНИЯ	
	1.1. Изграждане и разгръщане на мрежа от партньори на териториално ниво	• Да бъде активен в разгръщането на партньорска мрежа на нейната организация; • Да идентифицира необходимите партньори, съгласно техните характеристики (включително родители или образователни организации при необходимост); • Да се свързва с потенциални партньори; • Да договаря условията на партньорството; • Да поддържа, управлява и обединява мрежа от партньорства; • Да мобилизира мрежа от партньори, за да се оптимизира подкрепата за обучаемите и обучаващите.	• Организираност; • Асертивност, самоувереност; • Съобразяване с разпоредби; • Иновативност; • Непредубеденост; • Умения за междуличностно взаимодействие.	• Познава характеристиките на териториалните партньори: тип институции, мисии, функции, роли и т.н.; • Познава понятията за организационен анализ: актьори, ресурси, проблеми, цели, препятствия и т.н.

КЛЮЧОВА ДЕЙНОСТ 2. ОКАЗВАНЕ НА ПОДКРЕПА НА ХОРАТА С ПСИХИЧНИ НАРУШЕНИЯ В РАМКИТЕ НА ОБУЧИТЕЛНИЯ ПРОЦЕС/ ОБУЧИТЕЛНИЯ ПЪТ	КОМПЕТЕНЦИИ	УМЕНИЯ		ПОВЕДЕНЧЕСКИ УМЕНИЯ
		ЗНАЕ КАК	ПОВЕДЕНЧЕСКИ УМЕНИЯ	
	2.1. <i>Оказване на подкрепа на учащия на всеки етап от процеса на обучение (вход - обучение - приключване)</i>	• Да провежда индивидуално интервю; • Разработва и прилага подходящи инструменти за оценка на компетенциите; • Определя, заедно с учащия, подходящите техники за честа оценка и проследяване на прогреса; • Идентифицира заедно с учащия ресурсите, необходими за придобиването на преносими компетенции; • Адаптиране на обучителната програма съобразно психологичните нарушения на учащия; • Коучинг, свързан с професионалното развитие; • Мобилизиране на външни ресурси и партньори.	• Активно слушане; • Съблюдава моралните и етични норми; • Дискретност; • Емпатия; • Умения за междуличностно взаимодействие; • Уважава правото на автономност на обучаемия; • Изгражда доверителна връзка.	• Познава европейските и национални регулации в областта на приобщаващите политики; • Познава националната нормативната рамка, регулираща сектора (в т.ч. и регулаторните изисквания за оказване на подкрепа на учащи); • Познава различни техники от социалната работа; • Наясно е с целите и техническите спецификации на инструментите за оценка (интервю, тест и т.н.); • Знае да изготвя доклад за дейността; • Познания в областта на психологията и менталното здраве; • Познания в областта на кариерното ориентиране и консултиране; • Познания за пазара на труда и услугите за насърчаване на заетостта; • Познания в областта на образованието и педагогиката.

КЛЮЧОВА ДЕЙНОСТ 2. ОКАЗВАНЕ НА ПОДКРЕПА НА ХОРАТА С ПСИХИЧНИ НАРУШЕНИЯ В РАМКИТЕ НА ОБУЧИТЕЛНИЯ ПРОЦЕС/ ОБУЧИТЕЛНИЯ ПЪТ	КОМПЕТЕНЦИИ	УМЕНИЯ		ПОВЕДЕНЧЕСКИ УМЕНИЯ
		ЗНАЕ КАК	ПОВЕДЕНЧЕСКИ УМЕНИЯ	
	2.2. Препращане или пренасочване към подходящи услуги (психологични / социални / медицински)	• Да изгражда подходящи партньорства; • Да провежда индивидуални интервюта и консултативни срещи с учащия, за да го насочва и ориентира; • Да се съобрази с характеристиките на учащия; • Да подбере организациите, които могат да помогнат за решаването на проблемите, с които се сблъскват учащите.	• Изгражда отношения с учащия, съобразени с чувствата му и социалния контекст; • Адаптира начина си на комуникация спрямо нивото на учащия; • Умения за активно слушане; • Съблюдава моралните и етични норми; • Уважава правото на автономност на обучаемия; • Саморефлексивност	• Познаване на „психосоциалния пейзаж“ на териториално ниво; • Познава различни техники за водене на интервю; • Познава социалното законодателство и ключовите разпоредби в него (социални помощи и услуги, здравноосигурителни права и т.н.).

КЛЮЧОВА ДЕЙНОСТ 2. ОКАЗВАНЕ НА ПОДКРЕПА НА ХОРАТА С ПСИХИЧНИ НАРУШЕНИЯ В РАМКИТЕ НА ОБУЧИТЕЛНИЯ ПРОЦЕС/ ОБУЧИТЕЛНИЯ ПЪТ	КОМПЕТЕНЦИИ	УМЕНИЯ		ПОВЕДЕНЧЕСКИ УМЕНИЯ
		ЗНАЕ КАК	ПОВЕДЕНЧЕСКИ УМЕНИЯ	
	2.3. Оказване на подкрепа на учащия при управлението на неговите психосоциални проблеми	• Да провежда индивидуални интервюта; • Да подкрепи учащия при идентифицирането и анализа на потребностите и пречките за тяхното удовлетворяване; • Да разработва, съвместно с учащия, план за действие, включващ обучителни курсове и процедури; • Да подкрепя учащия в изпълнението на целите, заложи в плана за действие; • Да се намесва в изпълнението на плана, в рамките на своите професионални функции; • Да мобилизира мрежа от партньори, за да се оптимизира подкрепата за обучаемите; • Да разработва алтернативни решения и инициативи, с които да насърчи самоизявата на учащия; • Да предоставя на обучаващия персонал подходяща и актуална информация относно обучението на хора с проблеми и нарушения в психичното здраве; • Да поднесе необходимата информация на всички заинтересовани страни по подходящ начин.	• Адаптиране на начина на комуникация спрямо нивото на учащия; • Умения за активно слушане; • Съблюдаване на моралните и етични норми; • Уважава правото на автономност на обучаемия; • Саморефлексивност; • Спазва разпоредбите и правилата, регулиращи професионалното му поведение.	• Познава принципите за етично и професионално поведение; • Познава различни комуникационни техники; • Знае стратегии за управление на конфликти; • Познава принципите за управление на групова динамика; • Познава понятията относно законодателството за поверителност; • Познава основни понятия в областта на правото, психологията, социологията, психичното здраве и др.; • Познава принципите на межкултурната комуникация; • Познава основните елементи на педагогиката; • Познава различните методи на терапия: психологична, наративна, арт и др.

КЛЮЧОВА ДЕЙНОСТ 3. ПОВИШАВАНЕ НА ИНФОРМИРАНОСТТА И ОСВЕДОМЕНОСТТА НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ	КОМПЕТЕНЦИИ	УМЕНИЯ		ПОВЕДЕНЧЕСКИ УМЕНИЯ
		ЗНАЕ КАК	ПОВЕДЕНЧЕСКИ УМЕНИЯ	
	3.1. Осигуряване на мониторинг по отношение на психологически смущения	• Да провежда индивидуални интервюта; • Да подкрепя учащия в техния път на терапия и „опознаване“ на разстройство; • Да предоставя на обучаващия персонал необходимата информация за нарушенията в психичното здраве на техните обучаеми, в рамките на допустимото и съобразено с изискванията за конфиденциалност; • Да създава процедури за структуриране на управлението и подкрепата на учащите с нарушения в психичното здраве; • Да разработва инструменти и процедури за адаптиране на процеса на обучение на учащите, засегнати от проблеми на психичното здраве; • Да работи в тясно сътрудничество с колеги и партньори в подкрепа на учащите с проблеми и нарушения в психичното здраве; • Да организира събития и обучения, свързани с проблемите на психичното здраве; • Да организира срещи и групи за обмен на опит за учащите; • Да разработва алтернативни решения и инициативи, с които да насърчи самоизявата на учащия.	• Подкрепящо поведение; • Умения за активно слушане; • Търпение • Организираност; • Нагласа за решаване на проблеми; • Адаптиране на начина на комуникация спрямо нивото на учащия; • Съблюдаване на моралните и етични норми; • Умения за междуличностно взаимодействие.	• Основни познания в областта на психология, психиатрия, (груповата) терапия и т.н.; • Познаване на правната рамка, официалните институции и компетентните органи; • Познаване на етичните принципи и принципите на професионалното поведение; • Умения за управление на конфликти; • Умения за управление на груповата динамика; • Базови познания по педагогика.

КЛЮЧОВА ДЕЙНОСТ 3. ПОВИШАВАНЕ НА ИНФОРМИРАНОСТТА И ОСВЕДОМЕНОСТТА НА ПЕДАГОГИЧЕСКИЯ ПЕРСОНАЛ	КОМПЕТЕНЦИИ	УМЕНИЯ		ПОВЕДЕНЧЕСКИ УМЕНИЯ
		ЗНАЕ КАК	ПОВЕДЕНЧЕСКИ УМЕНИЯ	
	3.2.Разработване на политики за приобщаване, насочени към учителите и обществото	• Да оценява капацитета на учебния център за провеждане на приобщаващи политики по отношение на хората с проблеми и нарушения в психичното здраве; • Да повишава осведомеността на заинтересованите страни относно задълженията за достъпност и адаптиране на обучението и учебната средата; • Да работи в тясно сътрудничество с колеги и партньори в подкрепа на учащите с проблеми и нарушения в психичното здраве; • Да организира събития и обучения, свързани с проблемите на психичното здраве; • Да организира срещи и групи за обмен на опит и добри практики сред учителите, посветени на обучението на хора с проблеми и нарушения в психичното здраве; • Да популяризира и дискутира политиките за включване на хора с проблеми и нарушения в психичното здраве на организационно ниво.	• Креативност; • Организираност; • Умения за преподаване; • Умения за активно слушане; • Ориентираност към решаване на проблеми; • Безпристрастност; • Търпение; • Съблюдаване на моралните и етични норми; • Умения за междуличностно взаимодействие.	• Основни познания в областта на обществените отношения; • Познава стратегии за управление на груповата динамика; • Познава стратегии за решаване на конфликти; • Познава правните и регулаторни механизми по отношение на психологическите разстройства и смущения; • Основни познания в областта на педагогиката и обучението за възрастни; • Познава етичните принципи и принципите за професионално поведение • Познания за основните комуникационни техники; • Познава понятията поверителност и конфиденциалност и нормативните и етични задължения, свързани с тях; • Знае да изготвя доклад за дейността.

Project n° 2018-1-FR01-KA202-047959

Съфинансиран от програма
„Еразъм+“
на Европейския съюз

Подкрепата на Европейската комисия за изготвянето на настоящата публикация не представлява одобрение на съдържанието, което отразява гледните точки само на авторите и не може да се търси отговорност от Комисията за всяка употреба, която може да бъде използвана за информацията, съдържаща се в нея.